

IN DE SCHIJNWERPER

Els de Jong: 'Alles ten bate van het kind'

Els de Jong (65) woont met haar man Bert van Midden op Burgemeester Versteegenstraat 112. Van een echt pensioen is voor deze drukbezette vrouw voorlopig nog geen sprake.

Wat doe je voor werk?

Drie jaar geleden ben ik gestopt bij Hogeschool Utrecht, waar ik zestien jaar heb gewerkt. Ik was docent aan de masteropleiding orthopedagogiek. Dat is de zorgkant van het onderwijs en opvoeding voor kinderen met leer- en gedragsproblemen. Ik gaf les in pedagogiek en opvoedkunde aan leerkrachten in het primair en voortgezet onderwijs.

Waar ben je begonnen?

In 1976 als 'juffie' in het reguliere basisonderwijs op het Kalf in Zaandam waar ik als eenentwintigjarige 35 kindjes in groep 3 had. Ik heb dat werk altijd fantastisch gevonden. Na vijftien jaar ben ik directeur op een basisschool in Hoorn geworden, maar mijn hart ging steeds meer uit naar kinderen die 'meer' nodig hadden, dus naar de orthopedagogische kant. Ik ben ook intern begeleider geweest in het speciaal basisonderwijs en heb bij een Pedologisch Instituut gewerkt met kinderen met psychiatrische problematiek. Deze kinderen vragen nog meer dan die in het speciaal onderwijs. Ik kreeg honger naar meer en ben in 1995 orthopedagogiek gaan studeren aan de UvA. Onze dochter Femke was toen veertien, dus dat moesten Bert en ik goed op elkaar afstemmen. Hij was toen docent Frans aan de Haagse Hogeschool. Ik was druk met werk en moest in het weekend studeren. Zelfs tijdens vakanties was ik met studie bezig. Binnen vier jaar heb ik mijn doctoraal gehaald. We gingen in 1999 in Westzaan wonen, waar voorheen Berts ouders woonden. Ik werkte tijdens mijn studie in het speciaal onderwijs en ben daarna overgestapt naar de schoolbegeleidingsdienst in Amsterdam. Ik wilde altijd maar meer, meer, meer. Toen ik in die periode in contact kwam met iemand van de Hogeschool Utrecht ben ik gevraagd daar te komen werken in de Master Opleiding 'Special Educational Needs' (Speciaal onderwijs), een tweejarige post-HBO opleiding.

Toch ben je daar drie jaar geleden gestopt.

Ja. Ik zat veertig jaar in het vak toen er op de Hogeschool gereorganiseerd werd. Ik ben een workaholic, maar ik had het wel gezien om me om organisatorische randzaken druk te moeten maken. Ik wilde meer inhoudelijk met het vak bezig zijn en dus besloot ik voor mezelf te beginnen: Bureau 'Els de Jong Onderwijsadvies'. Ik geef trainingen, begeleiding, advieswerk en doe veel individuele coaching van leerkrachten in het basisonderwijs. Ik heb op veel bordjes geschaakt dat ik mensen vanuit veel invalshoeken kan begeleiden. Het gaat mij

aan het hart dat mensen in het onderwijs in deze tijd dreigen burn-out te raken, gewoon: om over-eind te blijven. Ik probeer ze te helpen om waar mogelijk afstand van hun werk te nemen. Ze 'in hun kracht te zetten'. Een mooie term tegenwoordig, maar zo is het wel. Ik probeer ze lucht te geven en ze te leren 'nee' te zeggen, mondiger te maken. In hoeverre laat je jezelf gek maken? Je wilt niet weten hoe ook ouders soms met hun vuist op tafel slaan en waarmee sommige (jonge) leerkrachten mee worden opgescheept: veiligheid in de buurt, omgaan met social media, pestgedrag. Veel wordt op het bordje van de school geschoven, maar uiteindelijk zijn de ouders eindverantwoordelijk.

Gaan ouders nu heel anders met hun kinderen om dan toen jij jong was?

De maatschappij wordt steeds ingewikkelder. Ik wil niet generaliseren hoor, maar ouders hebben vaak veel tijd voor zichzelf nodig en vergeten dat een kind opvoeden een-op-een gaat, in direct contact met elkaar. Ga eens wat vaker iets met je kinderen dóén. Ga in die aarde zitten wroeten of een fietstocht maken of samen naar een museum. Pak een boekje, ga samen lezen. Laat de tablet de tablet. En praat daarover. Ik hecht er vanaf 1976 al aan om ouders de school in te krijgen, met ieder zijn / haar eigen verantwoordelijkheid. Samenwerken met ouders is heel belangrijk; dat je als school zoveel mogelijk op een lijn zit met de thuissituatie. Dat heb ik mijn studenten ook altijd voorgehouden: alles ten bate van het kind en zijn omgeving.

Hebben jullie nog andere kinderen?

Femke (37) woont met haar man en zoontjes in Amersfoort en onze zoon Gijs (35) en woont met zijn vriendin in Den Haag. Iedere dinsdag pas ik op Jelle (6) en Matthijs (2). Zij zijn het grootste cadeau in mijn leven. Ik ervaar ze als geschenken, net als onze kinderen, hoor. Ik hou erg veel van kinderen en het volgen van hun ontwikkeling. Dat is ook mijn vak natuurlijk, maar dat ik dat van zo dichtbij weer meemaak, zonder de zorg, maar wel met ongelofelijk veel liefde en aandacht, dat is echt geweldig.

Wat zijn je hobby's?

Naast de module coaching aan schoolpsychologen geef ik advieswerk aan scholen en directies. Ik zit bij Fluxus in de Commissie Cultuurmenu Zaanstreek en daarvoor bezoek ik (als vrijwilliger) theatergezelschappen in het hele land om te kijken of hun voorstellingen interessant zijn voor Zaanse scholen. Daarnaast zit ik ook in het Jeugd fonds Sport

& Cultuur. Wij gebruiken fondsen om kinderen in achterstandssituaties financieel mee te laten doen aan sporten of vormen van cultuur. Mijn grootste hobby is al vanaf 1973 toneelspelen. Ik speel nu bij Toneelgroep Rhetorica en bij MIO, een theatergroep van vier vrouwen. In het weekend van 18 / 19 januari staan we met Finissage in de Zuidervermaning, in combinatie met acht kunstenaars en Groeneveld Eten. Het is bij toneelspelen boeiend om je in een personage te verdiepen. Waar komen bepaalde denkwijzen vandaan? Hoe ontwikkelt een personage zich?

Waar heeft je wieg gestaan?

In de Wijdewormer. Ik was de zesde in een boerengezin met acht kinderen. Daarvan zijn er al drie overleden. Ik heb in Amsterdam op de pedagogische academie gezeten. Op mijn negentiende heb ik Bert in 1973 in Taizé in Frankrijk leren kennen. Ik was katholiek en Bert gereformeerd. We zijn in 1975 getrouwd. We hebben veel vrienden en wonen in een heel leuke buurt.

Hoe omschrijf je je karakter?

O jee. Ik heb een ruime belangstelling; ben geïnteresseerd in de ander; voel met anderen mee en ben zeer begaan met de wereld om me heen. Maar ook wel iemand die weet wat ze wil. Om van zaken waar ik goed over heb nagedacht werk te maken. Ik ben ook wel principieel. Althans, probeer dit te zijn...

Wat vind je belangrijk in het leven?

Medemenselijkheid. Oog hebben voor elkaar, de natuur, het milieu. Zien waar noden zijn. Dat kan in je eigen gezin zijn, in je familie, je buurtje, maar zeker ook in de wereld.

Marijke van der Pol

